

החכמים אומרים: הרי הוא מפשיט והולך עד שיפשיט את כולו, כי אם רק יפשיטנו עד החזה יש בכך משום בזיון קדשים, להשאיר את הפסח כשהוא מופשט בחלקו, ועומד כך עד הלילה, לפי שהוא דומה בזאת לנבילה.

ומדייק רבה שהם אמרו דבר אחד —

מי לא אמר רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה התב, גבי פסח, כל היכא דאפשר בהפשטה מעט לא טרחינן בשבת להפשיט את כולו, ואף שיש בכך משום בזיון קדשים

—

הכא, גבי עומר, נמי, כיון דאפשר בעשיית מלאכה אחת הרבה פעמים, לא טרחינן לעשות מלאכות הרבה, ואף שהעשרון מובחר יותר אילו היה טורח במלאכות הרבה. (4)

אך דוחה הגמרא את ראיית רבה: **ממאי** [מנין לך לומר, שהאוסר בזה אוסר גם בזה]?!?

והרי דלמא עד כאן לא קאמר רבי ישמעאל **הכא** שלא לטרוח בחמש סאין, אלא דעל ידי מיעוט הטירחה ליכא בזיון קדשים, אבל

על שלש סאין אינה אלא משום ד"שביחא מילתא", לכן אמרינן שמוטב למעט במיני המלאכות השונות.

אמר רבה: רבי ישמעאל במשנתנו, **ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה** בברייתא המובאת בסמוך, **אמרו דבר אחד** [טעם אחד לדברי שניהם]:

קרבן הפסח נשחט ונזרק דמו בארבעה עשר בניסן, וכן מקטירים את אמוריו בארבעה עשר בו ואפילו חל בשבת, ונאכל בליל חמשה עשר בו.

דתניא: ארבעה עשר בניסן שחל להיות בשבת, מקטירים את האימורים בשבת, וכדי להוציא את האימורים מגוף הבהמה צריך להפשיט את עורו של הקרבן. ואם כי הפשטת העור היא "אב מלאכה" מתוך שלשים ותשע אבות המלאכות האסורות בשבת, הרי מלאכה הדרושה לצורך עבודת הקרבנות הותרה בשבת, וכאן אי אפשר להקריב את אימורי הקרבן בלי שיפשיטו ממנו את עורו, ולכן, הרי הוא **מפשיט את הפסח בשבת** [דרך רגליו] **עד החזה בלבד, כי די בהפשטה זו כדי להוציא את אמוריו, דברי רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה.**

משום מיעוט הכמות בה נעשית המלאכה, מתבאר לשון הגמרא ביתר פשיטות.

ב. מלשון הגמרא "לא טרחינן" נראה שאין כאן חשש חילול שבת, ואין כאן אלא משום טירחא. אלא שלכאורה כל זה שייך גבי שלש וחמש סאין, ומשום שכנגד ריבוי מלאכות מרבה הוא במלאכה אחת, אבל גבי הפשטת עור, לכאורה אי אפשר לפרש כן, שהרי בפשוטו יש

במקום עשירות", שאין זה כבוד לרקד כמה פעמים; וראה גם ברש"ש שכתב לבאר שהוא משום הנראה מזה עשירות וגדולה לבית ה', ודלא כרש"י. אך ראה מה שכתב על זה בשפת אמת.

4. א. נתבאר לפי פשוטו. אך לפי מה שנתבאר בהערה 2, שעיקר טעמו של רבי ישמעאל הוא